

Kommunledningskontoret

Dnr KS 2018/291

Till Kommunstyrelsens
arbetsutskott

Svar på återremiss för utträde ur Sveriges ekokommuner

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige att:

- Vaggeryds kommun ska begära utträde ur Sveriges ekokommuner.
- Medlemsavgiften ska avsättas till annat miljöstrategiskt arbete.

Sammanfattning av ärendet

Vaggeryds kommun gick 2012-12-17 med i Sveriges ekokommuner (SEKOM) efter en inkommen motion. Kommunstyrelsen föreslog 2019-01-09 kommunfullmäktige att föreslå ett utträde ur SEKOM. Ärendet remitterades av kommunfullmäktige till kommunledningskontoret 2019-01-28 för vidare utredning och där ett antal frågor ska besvaras.

Intentionen med SEKOM är god och föreningen arbetar med målet att främja hållbar utveckling och ett hållbart samhälle. SEKOM erbjuder bland annat utbildningar, en årskonferens, nätverk och tillgång till 12 jämförande nyckeltal för miljö.

Kommunledningskontoret bedömer att de utbildningar, konferenser och nätverk som finns inom länet fyller en viktig funktion och tillgodoser de frågor och kompetenser som krävs i kommunens miljöstrategiska arbete. Kommunledningskontoret har även köpt in det digitala miljöredovisningssystemet Miljöbarometern vilket ger oss tillgång till obegränsat med nyckeltal. Samtidigt deltar vi i Aktuell hållbarhetsranking och länsstyrelsens uppföljningsarbete med miljöarbetet och kan på så sätt jämföra oss med andra kommuner.

Ärende

Bakgrund

En motion om att Vaggeryds kommun skulle gå med i organisationen Sveriges ekokommuner (SEKOM) inkom 2012-01-30 (KS 2012/040). Medlemskapet kostar 8200 kr per år för Vaggeryds kommun och deltagandet beslutades i kommunfullmäktige 2012-12-17. SEKOM ska främja utvecklingen för ett hållbart samhälle utifrån en ekologisk grundsyn med en tydlig koppling till det ekonomiska och sociala perspektivet. SEKOM ska också vara opinionsbildare och en kunskapsförmedlare av goda exempel. 111 av Sveriges 290 kommuner är medlemmar i SEKOM och i Jönköpings län är det 6 kommuner. För mer information om SEKOM besök www.sekom.se.

Dnr KS 2018/291

I motionen anges följande skäl till varför Vaggeryds kommun ska bli medlemmar i SEKOM:

- Som medlem får tjänstemän och politiker delta på utbildningar, nätverksträffar och möten samt ta del av informationen på intranätet.
- Som medlem får vi tillgång till 12 nyckeltal som följer upp kommunens väg mot en hållbar utveckling.
- Som medlem ställer vi oss bakom målet att främja hållbar utveckling och ett hållbart samhälle.

Kommunfullmäktige beslutade 2019-01-28 att återremittera ärende till kommunledningskontoret för vidare utredning där ett antal frågor ska besvaras.

Fråga 1 - Vad kan Sveriges ekokommuner erbjuda både tjänstemän och politiker idag och hur kan detta vid ett utträde ersättas?

Som medlem i SEKOM får medlemskommunerna stöd i arbetet med 12 nyckeltal i miljöutveckling och möjlighet att jämföra sig med andra kommuner. Vaggeryds kommun har sedan hösten 2018 köpt in det digitala miljöredovisningssystemet Miljöbarometern (se Vaggeryds kommuns intranät, <https://vi.vaggeryd.se/riktlinjerstyrning/kommunovergripandestyrdokument/miljoarbete> och klicka på ”Miljöbarometern publik”). I Miljöbarometern kan vi se och presentera alla våra nyckeltal, inte bara de 12 som SEKOM valt ut. Vaggeryds kommun svarar på enkäten Aktuell hållbarhetsranking där alla svaren sedan presenteras som en ranking och jämförelse mellan alla Sveriges kommuner. Även Länsstyrelsen i Jönköpings län gör bedömningar och jämförelser av miljöarbete i länets kommuner. Vid ett utträde ur SEKOM kommer vi inte kunna jämföra oss med andra ekokommuner i de 12 nyckeltalen som SEKOM valt ut men vi kommer kunna jämföra vårt miljöarbete med både länets kommuner via Länsstyrelsens jämförelsearbete samt med alla Sveriges kommuner via Aktuell hållbarhetsranking.

Medlemskommunerna får möjlighet att delta på organisationens årsmöte (kostnadsfritt) och årskonferens (till en kostnad). Årsmötet och årskonferensen går inte att delta på via länk eftersom det personliga mötet anses viktigare vid dessa tillfällen då kontakter mellan ekokommuner kan knytas. För tjänstemän i medlemskommunerna finns en mailslinga och det finns även en Facebook-grupp där frågor kan diskuteras. Ett nationellt och internationellt kontaktnät kan ge ytterligare infallsvinklar och inblick i särskilda frågor men sammantaget bedöms det regionala kontaktnätet mellan länets miljöstrateger som väl fungerande och kompetent i de frågor som Vaggeryds kommun arbetar med. Vid ett utträde ur SEKOM kommer ändå det regionala nätverket att finnas kvar vilket hittills har bedömts som mycket bra och tillräckligt.

Förutom årsmötet/årskonferensen som innehåller olika föreläsningar och workshops så har SEKOM, enligt deras hemsida arrangerat 2-3 webinarium under de senaste åren. Aktörer i Jönköpings län är duktiga på att anordna konferenser, webinarium med mera i länet och under de senaste åren har tjänstemän i Vaggeryds kommun bland annat deltagit i kostnadsfria

konferenser och seminarium om att förebygga avfall, mat- och klimatfrågor, klimatsmarta resor, miljömålskonferens, publik laddinfrastruktur, upphandling och kemikalier, Agenda 2030 och utomhusmiljöer i förskolan med mera, allt arrangeras i länet. Vid ett utträde ur SEKOM bedöms både politikernas och tjänstemäns kompetensutveckling och kunskap inom miljö- och hållbarhetsfrågor kunna tillgodoses med alla de utbildningar och konferenser som kostnadsfritt anordnas i länet.

SEKOM har även ett internationellt nätverk och samarbete med andra ekokommuner ibland annat USA, Argentina, Etiopien och Chile. SEKOM svarar även på remisser och bevakar olika frågor. Ingen av länet ekokommuner är delaktiga i de internationella nätverken och det bedöms vara en större arbetsinsats samt ett uttalat mål och intresse från kommunen om detta ska bli aktuellt

Fråga 2 – En beskrivning av kontakterna i SEKOM samt varför kommunfullmäktiges vilja och mening med ett medlemskap resulterat i så lite verkstad

Kontakterna i SEKOM erbjuds genom deltagande på årskonferensen, en mailslinga för tjänstemän samt deltagande i SEKOM:s Facebook-grupp. Tjänstemän har deltagit i mailslingan.

”Kommunfullmäktiges vilja och mening med medlemskapet” tolkas som de tre anledningar som angavs som skäl för att vi skulle gå med i föreningen. Nedan följer en beskrivning av vad som gjorts och inte gjorts inom dessa områden.

Anledning 1. Den första anledningen var att SEKOM erbjuder tjänstemän och politiker att delta på utbildningar, nätverksträffar och möten samt ta del av informationen på intranätet. Bedömningen är att det i Jönköpings län via olika aktörer samt via andra nationella aktörer anordnas kurser, seminarium och utbildningar som väl fyller det kunskaps- och kompetensbehov som finns hos kommunens tjänstemän och politiker. Det finns även ett regionalt fungerande nätverk som nyttjas frekvent. Att det resulterat i ”liten verkstad” i SEKOM:s nätverk och utbildningar är inte samma sak som att politiker och tjänstemän inte har deltagit i nätverk eller deltagit på utbildningar. Det bör vara upp till respektive tjänsteman att bedöma vilka konferenser, utbildningar, seminarium eller nätverk som är aktuella att delta på under året, oavsett vem som är arrangör. Om kommunen ska vara kvar i SEKOM och vara delaktiga i nätverket för att få ut mer av medlemskapet kommer det krävas mycket tid av tjänstemän och politiker. Kommunledningskontoret bedömer att den tiden saknas för tjänstemännen och i så fall behöver vi lägga mindre eller ingen tid på andra redan befintliga och väl fungerande nätverk.

Anledning 2. Den andra anledningen var att medlemskommunerna får tillgång till 12 nyckeltal som följer upp kommunens väg mot en hållbar utveckling. Denna uppföljning har vi deltagit i under medlemsåren och här har det således varit ”full verkstad”. Bedömningen är att

med kommunens nya Miljöbarometer samt med den ranking och jämförelse som görs i Aktuell hållbarhetsranking och Länsstyrelsens uppföljning av miljöarbetet uppfyller vi målet om både nyckeltal och jämförelse. Inom denna punkt har vi själva utvecklat och förbättrat oss under 2018 även jämfört med andra ekokommuner.

Anledning 3. Den tredje anledningen till att gå med i SEKOM var att vi som medlemskommun ställer oss bakom målet att främja hållbar utveckling och ett hållbart samhälle. Det har aldrig varit ifrågasatt att kommunen inte ställer sig bakom målet om att främja hållbar utveckling och ett hållbart samhälle. Vi kan arbeta med att främja hållbar utveckling och ett hållbart samhälle på flera olika sätt oberoende av om vi är en ekokommun eller ej. Vi arbetar i dagsläget med genom att implementera Agenda 2030-målen i vår verksamhet och låta Agenda 2030-målen genomsyra kommunfullmäktiges nya mål.

Fråga 3 – Vilka abonnemang och liknande får vi genom föreningen?

Enligt SEKOM erbjuds inga fasta abonnemang eller liknande till medlemskommunerna, vare sig rabatterat eller avgiftsfritt. Däremot kan det vid särskilda tillfällen komma rabatter om tidskrifter eller konferenser, men då vill SEKOM helst även delta som medarrangör. Vaggeryds kommun prenumererar på Aktuell hållbarhets tidningar (digitalt och pappersversionen) vilket kostar ca 3 500 kr per år. Aktuell hållbarhet har mycket information på hemsidan, har en bra nyhetsbevakning och erbjuder kurser och seminarium inom många olika områden, för mer information se www.aktuellhallbarhet.se. Aktuell hållbarhet anordnar även konferensen Hållbar kommun där Vaggeryds kommun kommer att vara representerad 2019.

Fråga 4 – Vad kan medlemskostnaden användas till istället?

Kommunens miljöstrategiska arbete har en mycket begränsad budget. De senaste åren har pengar bland annat avsatts till projektet Hela RESAN (2018-2020) där vi bland annat får tillgång till ett elcykelbibliotek, resvaneanalys och elektroniska körjournaler, Green Charge (2015-2018) som har stöttat oss i arbetet med omställning till en fossilfri fordonsflotta samt till FASTR (2019-2021) som ska verka för en hållbar laddinfrastruktur och fossilfritt resande i länet. Det är mycket värdefullt att som liten kommun kunna deltag i större samarbetsprojekt kring specifika frågor. Utöver det finns inte mycket pengar avsatt till övriga åtgärder eller mål som finns i det reviderade miljöprogrammet. Vaggeryds kommun har till exempel tagit fram en digital miljöutbildning som är gratis under 2019 men som från 2020 kommer att kosta 12 000 kronor per år om vi väljer att behålla utbildningen. Det har även regionalt diskuterats möjligheter till samfinansiering av en kemikaliestrateg i länets kommuner, ett område där många kommuner saknar kompetens men har ett stort behov. En samfinansiering av en sådan tjänst skulle kosta ca 20 000 kr/ år för Vaggeryds kommun. I det reviderade miljöprogrammet finns även en hel del mål och åtgärder om att informera och kommunicera både till allmänheten och anställda. Det är bland annat inom områdena allemansrätten, skyddsvärda

träd, kemikalier, hållbar konsumtion och livsstil och allmänt om vårt miljöarbete. Det går givetvis att lägga olika ambitionsnivå på kommunikationsarbetet men trots att vi gör allt grundarbete själva så kostar alltid kommunikation i form av annonser, trycksaker och föreläsningar. Bedömningen är att även ett litet tillskott på drygt 8 000 kronor till det miljöstrategiska arbete kommer bidra till en bättre måluppfyllelse för de delar som rör kommunikationsmålen i miljöprogrammet eller ge oss möjlighet att utöka med kemikaliekompetens alternativt behålla den digitala miljöutbildningen.

Beslutet ska skickas till

Lina Larsson, miljöstrateg, kommunledningskontoret

Handläggare

Lina Larsson, miljöstrateg och Torbjörn Åkerblad, kanslichef